

Na osnovu člana IV.4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma održanoj 6. juna 2001. godine i na sjednici Doma naroda održanoj 23. maja 2001. godine, usvojila je

ZAKON

O AKREDITIRANJU BOSNE I HERCEGOVINE

I - DJELOKRUG ZAKONA

Član 1.

Ovim zakonom se definira politika i Sistem akreditiranja Bosne i Hercegovine i uslovi za akreditiranje laboratorija za ispitivanje i kalibracije, tijela za certifikaciju i inspekcijskih tijela. Zakon je usklađen sa evropskom i međunarodnom praksom u području akreditiranja.

Član 2.

1. U okviru sistema akreditiranja Bosne i Hercegovine mogu se akreditirati sljedeća tijela za ocjenjivanje usklađenosti:

- a) laboratoriji za ispitivanje;
- b) laboratoriji za kalibracije;
- c) tijela koja obavljaju certifikaciju proizvoda;
- d) tijela koja obavljaju certifikaciju sistema kvaliteta;
- e) tijela koja obavljaju certifikaciju sistema upravljanja okolinom;
- f) tijela koja obavljaju certifikaciju osoblja;
- g) inspekcijska tijela.

II - TERMINI I DEFINICIJE

Član 3.

1. Termini upotrebljeni u ovom zakonu znače:

- a) "sistem akreditiranja" je sistem koji ima vlastita pravila procedure i upravljanja za provođenje akreditiranja;
- b) "akreditiranje" je stručna procedura kojom se preko dodijeljene akreditacije formalno priznaje da je neko tijelo ili osoba kompetentna za obavljanje određenih zadataka u području ocjenjivanja usklađenosti;

- c) "tijelo za akreditiranje" je tijelo koje vodi i upravlja sistemom akreditiranja te dodjeljuje akreditaciju;
- d) "akreditacija" je dokument na osnovu kojeg se dokazuje kompetentnost za obavljanje određenih zadataka u području ocjenjivanja usklađenosti;
- e) "ocjenjivanje usklađenosti" je svaka djelatnost preko koje se neposredno ili posredno utvrđuje da li su ispunjeni relevantni zahtjevi;
- f) "tijelo za ocjenjivanje usklađenosti" je od dobavljača neovisan laboratorij, tijelo za certifikaciju, inspeksijsko tijelo ili neko drugo tijelo koje učestvuje u proceduri ocjenjivanja usklađenosti i koje može biti državno tijelo, pravna ili fizička osoba;
- g) "imenovanje tijela za ocjenjivanje usklađenosti" znači njihovo imenovanje (ovlaštivanje) od nadležnog ministra za obavljanje određenih procedura ocjenjivanja usklađenosti u skladu s propisima.

III - POLITIKA BOSNE I HERCEGOVINE U PODRUČJU AKREDITIRANJA I NJENI OSNOVNI PRINCIPI

Član 4.

1. Politika države Bosne i Hercegovine u području akreditiranja je:

- a) razvijati model sistema akreditiranja usklađen sa evropskom i međunarodnom praksom;
- b) poboljšati poziciju učesnika ekonomije Bosne i Hercegovine na tržištu, tj. biti partner potrošačima, dobavljačima i ostalim ekonomskim operatorima u Bosni i Hercegovini i inostranstvu;
- c) uklanjati nepotrebne barijere u trgovini i učiniti nepotrebnim ponavljanje ispitivanja i certifikacije proizvoda i usluga;
- d) omogućiti tijelima za ocjenjivanje usklađenosti da dokažu svoju osposobljenost i da budu priznati, tj. osigurati pretpostavke za zaključivanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma sa drugim državama o saradnji i međusobnom priznavanju;
- e) podsticati i ostvariti međunarodno priznavanje osposobljenosti organizacija koje obavljaju usluge kalibracije, ispitivanja, inspekcije i certifikacije;
- f) poboljšati ugled i nivo ispitivanja, kalibracija, inspekcije i certifikacije, kako bi se zadovoljile potrebe svih korisnika;
- g) osigurati usluge ocjenjivanja usklađenosti u cilju podrške provođenja propisa;
- h) osigurati međunarodni nivo akreditacije kako bi se stvorilo neophodno povjerenje u Sistem akreditiranja Bosne i Hercegovine;
- i) uspostaviti i održavati međusobno priznavanje sa inostranim tijelima za akreditiranje koja rade prema istim standardima.

Član 5.

1. Rad Sistema akreditiranja Bosne i Hercegovine zasniva se na sljedećim principima:

- a) transparentnost i dostupnost javnosti;

- b) profesionalna osposobljenost;
- c) zastupanje općih interesa;
- d) dobrovoljan karakter pristupanja akreditiranju;
- e) nezavisnost od mogućeg preovladavanja bilo kojih pojedinačnih interesa;
- f) osigurano učešće javnih upravnih organa;
- g) zaštita poslovnih tajni;
- h) usklađenost s pravilima procedura akreditiranja u Evropi i na međunarodnom nivou.

IV - ORGANIZACIJA KOJA PROVODI SISTEM AKREDITIRANJA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 6.

1. Sistem akreditiranja Bosne i Hercegovine provodi isključivo Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BATA) koji ima ulogu tijela za akreditiranje Bosne i Hercegovine.
2. BATA je tijelo od općeg interesa sa nadležnostima utvrđenim u Zakonu o osnivanju Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine. BATA radi u skladu sa ovim zakonom i ostalim propisima koji važe za upravne organizacije.
3. Kao tijelo od općeg interesa, BATA obavlja, sa isključivim pravom, zadatke navedene u članu 7. st. 1.a) - 1.e).
4. BATA ima pravo na obilježjima i dokumentima upotrebljavati grb Bosne i Hercegovine, znak akreditacije Bosne i Hercegovine i, u skladu sa propisanim pravilima, prenijeti ovo pravo na akreditirana tijela kako bi im se omogućilo da naznače svoj akreditirani status.

V - ZADACI BATA-e

Član 7.

1. Osnovni zadaci BATA-e su:
 - a) razvijanje potrebnih kriterija, procedura i prakse tako da pružanje usluga u području akreditiranja bude u skladu sa međunarodnim standardima i praksom;
 - b) provođenje akreditiranja tijela za ocjenjivanje usklađenosti, tj. ispitnih i kalibracijskih laboratorija, certifikacijskih tijela za certifikacije proizvoda, usluga, sistema kvaliteta i osoblja te inspekcijskih tijela koja obavljaju inspekciju i slične aktivnosti;
 - c) sudjelovanje u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditiranje i u njima predstavljanje interesa Bosne i Hercegovine;
 - d) iniciranje i zaključivanje bilatelarnih i multilateralnih sporazuma sa drugim državama u području akreditiranja o saradnji i međusobnom priznavanju;
 - e) saradnja sa institucijom u čijoj je nadležnosti uspostavljanje i održavanje mjeriteljskog sistema u Bosni i Hercegovini u cilju ostvarivanja sljedivosti mjerenja i kalibracija prema Međunarodnom sistemu mjernih jedinica;

f) organizovanje edukacije iz područja akreditiranja za potrebe razvoja Sistema akreditiranja u Bosni i Hercegovini i, u okviru redovnog obrazovnog sistema, učestvovanje u definisanju zahtjeva koji se odnose na sadržaj edukacije za područje akreditiranja;

g) pružanje savjeta državnoj administraciji iz područja akreditiranja i drugih ocjenjivanja ili potvrđivanja kompetentnosti za obavljanje procedura ocjenjivanja usklađenosti;

h) provođenje ostalih ocjenjivanja i potvrđivanja kompetentnosti tijela za obavljanje procedura ocjenjivanja usklađenosti, u skladu s pojedinim propisima za ocjenjivanje usklađenosti.

2. U okviru svoje djelatnosti BATA obavlja i druge zadatke i usluge koje su u skladu sa politikom akreditiranja Bosne i Hercegovine, a kojima nije cilj sticanje dobiti.

VI - ORGANIZACIJA I RAD BATA-e

Član 8.

1. Organizacija BATA-e utvrđena je u Zakonu o osnivanju Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine, u ovom zakonu i u pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, kao i ostalim općim aktima koji se temelje na odgovarajućim bosanskohercegovačkim propisima i standardima, evropskim i međunarodnim standardima te dokumentima evropskih i međunarodnih organizacija za akreditiranje.

2. BATA-om upravlja direktor čija su ovlaštenja i odgovornosti definisane u Zakonu o osnivanju Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine.

3. U okviru BATA-e uspostavlja se Savjetodavno vijeće čijeg predsjednika, zamjenika predsjednika i članove, na prijedlog direktora BATA-e, imenuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i koji predstavljaju sve interese u području akreditiranja u Bosni i Hercegovini. Predsjednik i zamjenik predsjednika moraju biti iz različitih entiteta. 1/3 članova Savjetodavnog vijeća moraju činiti eksperti iz Republike Srpske, a 2/3 iz Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Savjetodavno vijeće radi u skladu sa odgovarajućim pravilnikom.

5. Osnovni zadaci Savjetodavnog vijeća su:

a) pružanje savjeta u vezi politike razvoja i rada BATA-e kao što je dato u ovom zakonu;

b) razmatranje pitanja politike koja se tiče akreditiranja, a koja su pokrenuta od osnivača;

c) učestvovanje u promociji akreditiranja u Bosni i Hercegovini;

d) razmatranje svih ostalih pitanja koja se odnose na akreditiranje, a koja mu može uputiti Vijeće ministara;

e) pružanje savjeta direktoru BATA-e, na njegov zahtjev.

Član 9.

1. Akreditiranje se izvodi na osnovu zahtjeva korisnika usluge.

2. U toku procedure akreditiranja utvrđuje se kompetentnost pravnih i fizičkih lica, koje mogu predstavljati u cijelosti, ili samo jednim svojim dijelom, tijelo za ocjenjivanje usklađenosti, u odnosu na zahtjeve bosanskohercegovačkih, evropskih i međunarodnih standarda, odnosno dokumenata evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju.

3. Međusobna pitanja u vezi dodijeljene akreditacije i njenog održavanja uređena su ugovorom između BATA-e i korisnika usluge. BATA je obavezan sklopiti ugovor sa svakim pravnim ili fizičkim licem koje želi dobiti akreditaciju. Kod zaključivanja ugovora BATA će na nedvosmislen i jasan način upoznati korisnika usluge sa zahtjevima za dobijanje akreditacije i procedurom akreditiranja. Ugovor mora utvrditi prava i obaveze ugovornih strana kao i procedure akreditiranja u skladu sa standardima i dokumentima navedenim u stavu 2. ovog člana odnosno stavu 1. člana 7.

4. BATA je obavezna ocijeniti podnosioca zahtjeva za akreditaciju u skladu sa uspostavljenim procedurama. Odluku o dodjeli akreditacije donosi Komitet za akreditiranje.

5. Akreditacija se dodjeljuje na period od četiri godine. Produženje akreditacije nakon isteka njene važnosti je predmet cjelokupnog ponovnog ocjenjivanja. Akreditovano tijelo za ocjenjivanje usklađenosti mora trajno ispunjavati zahtjeve za akreditaciju. Ako akreditovano tijelo za ocjenjivanje usklađenosti prestane ispunjavati ove zahtjeve, akreditacija može biti suspendovana, dijelom ili potpuno, ili opozvana.

6. Korisnici usluga BATA-e kao i treća strana imaju pravo žalbi i prigovora u vezi sa aktivnostima akreditiranja, odnosno po osnovu aktivnosti akreditiranih tijela. Rješavanje žalbi i prigovora vrši se u skladu sa procedurom koja ispunjava zahtjeve bosanskohercegovačkih, evropskih i međunarodnih standarda odnosno dokumenata evropskih i međunarodnih organizacija za akreditiranje.

VII - FINANSIRANJE BATA-e

Član 10.

BATA je neprofitni organ. Način finansiranja je regulisan u Zakonu o osnivanju Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine.

VIII - PRIMJENA AKREDITACIJE U PROPISIMA

Član 11.

1. U propisima koji specificiraju ocjenjivanje usklađenosti može se utvrditi način učešća BATA-e u proceduri imenovanja tijela za ocjenjivanje usklađenosti sa zahtjevima propisa.

2. U propisima koji specificiraju ocjenjivanje usklađenosti može se navesti da se na osnovu akreditacije pretpostavlja kompetentnost tijela za ocjenjivanje usklađenosti sa zahtjevima propisa.

3. U području obaveznog ocjenjivanja usklađenosti, organ nadležan za izdavanje odgovarajućih propisa obavezan je tražiti mišljenje BATA-e koje se odnosi na uslove imenovanja odgovarajućih tijela, proceduru imenovanja i nadzor nad imenovanim tijelima.

IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 12.

Direktor BATA-e, uz prethodno pribavljeno mišljenje Savjetodavnog vijeća, donijet će odgovarajuće podzakonske akte u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 13.

1. Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena odredaba Zakona o standardizaciji ("Službeni list R BiH", broj 13/94) koje se odnose na akreditiranje i podzakonskih akata donijetih na osnovu tih odredaba.
2. Procedure akreditiranja započete prije stupanja na snagu ovog zakona vodit će se prema dosadašnjim propisima.
3. Danom stupanja na snagu ovog zakona, akreditirana tijela na koja se odnosi član 56. Zakona o standardizaciji ("Službeni list R BiH", broj 13/94) smatraju se ona tijela koja su akreditirana u skladu sa serijom standarda EN 45000.

Član 14.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta.

PS BiH broj 38/01 6. juna 2001. godine Sarajevo

Predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH mr. Ilija Šimić, s. r.

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH dr. Sead Avdić, s. r.